

Strasbūrā, 11.2.2025.
COM(2025) 47 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Vienkāršāka un ātrāka Eiropa: paziņojums par īstenošanu un vienkāršošanu

I. IEVADS

Nākamo piecu gadu laikā Komisija īstenos vērienīgu programmu ar tālredzīgu un inovatīvu politiku un uzturēs augstus standartus, kā izklāstīts Politikas pamatnostādņēs¹. Ar mērķi padarīt Eiropu par vēl pievilcīgāku vietu dzīvošanai, darbam un investīcijām šīs jaunās iniciatīvas balstīsies uz plaukstošas, daudzveidīgas un taisnīgas Eiropas Savienības pamatiem.

Tajā pašā laikā mēs krasi samazināsim regulatīvo slogu ES iedzīvotājiem, uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm. Lai veicinātu labklājību un noturību, Komisija ierosinās vēl nepieredzētus vienkāršošanas pasākumus, ar kuriem sekmēs iespējas, inovāciju un izaugsmi. Mēs uzsāksim jaunu virzību ar mērķi paātrināt, vienkāršot un uzlabot ES politiku un tiesību aktus, kā arī padarīt noteikumus skaidrākus, vieglāk saprotamus un ātrāk īstenojamus. Lai kopīga atbildība dotu labākus rezultātus, mēs arī padziļināsim sadarbību ar visām attiecīgajām iestādēm un ieinteresētajām personām.

Mūsdienu nestabilajā un nenoteiktības pilnajā pasaulē ES konkurētspējas stiprināšana ir kļuvusi svarīgāka nekā jebkad agrāk. Tam ir vajadzīga tiesiskā vide, kas stimulē uzņēmumu radīšanu un izaugsmi, kā arī aizsargā un stimulē iedzīvotājus pēc iespējas vienkāršākā, ātrākā un iedarbīgākā veidā. Lai to panāktu, liela uzmanība ir jāpievērš arī mainīgajai realitātei uz vietas, kā arī skaidram nodomam sasniegt mūsu ekonomiskos, sociālos un vides mērķus, izmantojot visefektīvākos līdzekļus izmaksu ziņā.

Augsti standarti var būt spēcīgs konkurences priekšrocību avots. Daudzos gadījumos tie ir Eiropas ražojumu vērtības un kvalitātes pamatā, aizsargā mūsu iedzīvotājus, veicina inovāciju un nodrošina mūsu ekonomikas ilgtspēju un taisnīgumu. Šīs priekšrocības rodas tikai tad, ja ES noteikumi ir samērīgi, iedarbīgi un pilnībā un konsekventi īstenoti. Mūsu noteikumiem ir arī jāiet kopsolī ar cilvēces un tehnoloģiju progresa sasniegumiem un jāreaģē uz globālajām norisēm.

Kā uzsvērts *Draghi* (Dragi) ziņojumā², noteikumu akumulācija laika gaitā dažādos līmeņos, to pieaugošā sarežģītība un izaicinājumi noteikumu īstenošanā būtiski ietekmē Eiropas konkurētspēju, ierobežojot mūsu ekonomisko potenciālu un labklājību. Ir pienācis laiks izvērtēt un nostiprināt mūsu tiesiskā regulējuma kvalitāti, lai mēs ātrāk sasniegtu mērķus, par kuriem esam vienojušies.

Lai to panāktu, ir drīzāk vajadzīga drosmīga un saskaņota rīcība, nevis pakāpeniska pieeja. Komisijai, Eiropas Parlamentam, Padomei, dalībvalstu iestādēm visos līmeņos, kā arī ieinteresētajām personām būs jāsadarbjas, lai racionalizētu un vienkāršotu ES, valstu un reģionālos noteikumus un rezultatīvāk īstenotu politiku. Lai veicinātu ievērojamu papildu ekonomikas izaugsmi, ir nepieciešams pārvarēt regulējuma sadrumstalotību vienotajā tirgū.

Šajā paziņojumā ir izklāstīts redzējums par tādu īstenošanas un vienkāršošanas programmu pārticīgākai, dekarbonizētākai un noturīgākai ES, kas nodrošina ātrus un uzskatāmus uzlabojumus iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Komisijas darba programmā 2025. gadam izklāstītās *Omnibus* paketes būs mūsu pirmie šā pilnvaru termiņa rezultāti. Tie ir tikai sākums. Šie centieni turpināsies arī pilnvaru laikā, un to mērķis būs veikt stresa testēšanu visam spēkā esošajam ES *acquis* ciešā sadarbībā ar praktiķiem un ieinteresētajām personām.

Šajā paziņojumā ir izklāstīts visaptverošs instrumentu kopums rezultātu sasniegšanai, kas nerada nevajadzīgus procesu vai administrēšanas slāņus. Tā vietā Komisija savus centienus

un resursus pārorientēs, lai šos instrumentus izmantotu vienkāršāku noteikumu izstrādei un izmaksu ziņā efektīvākai īstenošanai. Šajās regulatīvās un korporatīvās kultūras izmaiņās tiks iesaistīta visa mūsu organizācija. Katrs Komisijas dienests īstenošos šos racionalizācijas centienus.

Komisijas pieeja īstenošanai un vienkāršošanai būs atkarīga no nepieciešamības izvērtēt pagātnei, virzīties cauri tagadnei un veidot nākotni. Lai labāk sasniegtu savus politikas mērķus, vajadzības gadījumā mēs vienkāršosim spēkā esošos noteikumus un nodrošināsim to labāku īstenošanu. Mēs pārskatīsim un pielāgosim savu tiesisko regulējumu, lai tas labāk atbilstu iedzīvotāju un uzņēmumu vajadzībām. Izstrādājot vienkāršošanas priekšlikumus, Komisija pienācīgi ņems vērā labāka likumdošanas procesa principus un juridisko noteiktību. Jauni labāka regulējuma un vienkāršošanas instrumenti nodrošinās, ka turpmākie tiesību akti jau no paša sākuma tiek izstrādāti, paturot prātā īstenošanas un vienkāršošanas aspektus. Ar visām šīm darbībām mēs centīsimies rezultātīvāk un efektīvāk sasniegt savus ekonomiskos, sociālos un vides mērķus.

II. ES POLITIKAS REZULTĀTU NODROŠINĀŠANA

Reaģējot uz daudzām un sarežģītām krīzēm un notikumiem, pēdējo gadu laikā ES ir apliecinājusi savu apņemšanos risināt izaicinājumus tieši un ir ātri vienojusies par vērienīgu politiku. Mūsu panākumi tagad ir atkarīgi gan no rezultatīvas īstenošanas, gan no spējas izvairīties no tā, ka mūsu nodomu izjauc sloga akumulācija iedzīvotājiem, uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm.

Īstenošana galvenokārt attiecas uz dalībvalstīm, kad tās ievieš ES tiesību aktus valsts tiesībās un nodrošina to izpildi. Tas attiecas arī uz to, kā noteikumus piemēro iestādes, iedzīvotāji un uzņēmumi. Lai sasniegtu rezultātus pat jomās, kurās nav saistošu ES tiesību aktu, ir kļuvis nepieciešams koordinēts darbs pie ES līmenī saskaņotiem mērķiem. Šis koordinētais darbs ir vajadzīgs arī tādēļ, lai izvairītos no tā, ka valstu papildu prasības, kas neizriet no ES tiesību aktiem, proti, “pārmērīga reglamentēšana”³, noved pie vienotā tirgus sadrumstalotības un rada papildu slogu iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Īsi sakot, tā ir kopīga atbildība.

Trūkumi noteikumu īstenošanā un vienotā tirgus izveides pabeigšanā⁴ kavē mūsu labklājību un konkurētspēju. Tie var arī mazināt ES spēju sasniegt savus politikas mērķus un aizsargāt Savienības vērtības. Tā rezultātā iedzīvotāji un uzņēmumi pilnībā neizmanto ES politikas sniegtās priekšrocības, un uzņēmumi bieži saskaras ar ievērojamiem izaicinājumiem pārvarēt regulatīvos šķēršļus un administratīvo slogu⁵.

Saistībā ar plašākām izmaiņām regulējuma kultūrā ES ir jākoncentrējas uz to, lai uzlabotu mūsu noteikumu īstenošanu un apvienotu spēkus starp ES iestādēm, dalībvalstīm un ieinteresētajām personām. Komisija paātrinās darbu pie labākas īstenošanas:

- a) ciešāk sadarbojoties ar dalībvalstīm;
- b) investējot administratīvajā spējā, digitālajos rīkos un datos;
- c) rezultatīvāk sadarbojoties ar ieinteresētajām personām;
- d) ātri un apņēmīgi rīkojoties, lai panāktu izpildi.

a) Ciešāka sadarbība ar dalībvalstīm

Sadarbība ar dalībvalstīm ES tiesību aktu īstenošanā ir ātrākais veids, kā nodrošināt, lai ES noteikumi sasniegtu mērķi. Tas arī palīdz novērst pārkāpumu rašanos. Attiecībā uz Komisiju tas nozīmē pastiprināt dialogu ar dalībvalstīm un sniegt tām lielāku atbalstu, lai tās pareizi un savlaicīgi īstenotu ES tiesību aktus.

Kad Eiropas Parlaments un Padome pabeigs darbu pie svarīga tiesību akta izstrādes, Komisija sistemātiski sagatavos **īstenošanas stratēģiju**⁶, lai plānotu, kā tā atbalstīs dalībvalstis visā īstenošanas procesā. Stratēģijā tiks identificēti (juridiski, administratīvi un praktiski) izaicinājumi tiesību akta transponēšanā un piemērošanā, kārtība progresa izsekošanai, atbalsta pasākumi (tostarp attiecībā uz MVU) un skaidrs grafiks. Nesen pieņemtā stratēģija “Accele-RES” ir labs piemērs, kas palīdz dalībvalstīm īstenot racionalizētas atļauju piešķiršanas procedūras saskaņā ar pārskatīto Atjaunojamo energoresursu direktīvu⁷.

Agrīnai **informācijai no dalībvalstīm un ieinteresētajām personām** ir izšķiroša nozīme, lai Komisija varētu sagatavot rezultatīvas īstenošanas stratēģijas, kurās integrēti mērķorientēti un iedarbīgi atbalsta pasākumi. Attiecībā uz direktīvām Komisijas **skaidrojošās veidnes un transponēšanas ceļveži**, kas dalībvalstīm jāpapildina, nodrošinās ātrāku un pilnīgu transponēšanu. Tāpat proaktīvi atjauninājumi par valstu noteiktiem pienākumiem, kas pārsniedz ES tiesību aktu prasības (pārmērīga reglamentēšana), palīdzēs **novērst atšķirīgo noteikumu ietekmi** visā ES.

Lai veidotu ciešākas partnerības starp valsts iestādēm, Komisija izmantos **ekspertu grupas** un līdzīgus formātus, sniedzot atbalstu īstenošanai un nodrošinot savstarpēju dalībvalstu atbalstu. Brīvprātīgā pieeja **Vienotā tirgus noteikumu izpildes panākšanas darba grupā**, kurā Komisija un dalībvalstis sadarbojas, lai likvidētu tirgus šķēršļus, var būt paraugs līdzīgam darbam citās nozarēs, piemēram, konkurences, telesakaru un enerģētikas nozarē. Turklāt ES regulatīvās aģentūras var arī palīdzēt panākt ES tiesību aktu konsekventu piemērošanu, jo īpaši veicinot kopēju uzraudzības kultūru.

b) Investīcijas administratīvajā spējā, digitālajos rīkos un datos

Rezultatīva politikas īstenošana ir atkarīga no labi aprīkotām un efektīvām publiskās pārvaldes iestādēm. Tam ir nepieciešama augsta līmeņa digitalizācija un piekļuve datiem un pierādījumiem⁸, kā arī pienācīgs personāls un prasmes visās īstenošanā iesaistītajās pārvaldes iestādēs. ES rīcībā ir instrumentu un programmu kopums īstenošanas, uzraudzības un novērtēšanas atbalstam. Piemēram, **tehniskā atbalsta instruments** palīdz dalībvalstīm veidot to administratīvo spēju, digitalizēt, īstenot reformas un ieviest ES prioritātes kopumā ar minimālu slogu dalībvalstīm. **Eiropas administratīvās telpas (ComPAcT)**⁹ ietvaros Komisija sniedz atbalstu administratīvās spējas stiprināšanai valsts, reģionālā un vietējā līmenī, koncentrējoties uz prasmēm un digitālo un zaļo pārkārtošanos, kā arī ierēdņu apmaiņai, kas paredzēta, lai dalītos ar paraugpraksi un strādātu pie kopīgām pārrobežu problēmām¹⁰. Turklāt **Iekšējā tirgus informācijas sistēmas** ietvaros Komisija sekmē digitālo pārrobežu administratīvo sadarbību vienotā tirgus noteikumu īstenošanā.

Komisija sekmēs šādu instrumentu iedarbīgu izmantošanu svarīgu jaunu politiku vai tiesību aktu īstenošanā.

c) Rezultatīvāka sadarbība ar ieinteresētajām personām

Daži izaicinājumi attiecībā uz īstenošanu nav paredzami. Tāpēc Komisijai ir nepieciešama regulāra saziņa ar ieinteresētajām personām un praktiķiem, lai apkopotu atsauksmes par to, kas strādā un kas ne, un lai identificētu veidus, kā uzlabot un atvieglot īstenošanu.

Katrs komisārs gada ietvaros rīkos vismaz divus dialogus par īstenošanu ar ieinteresētajām personām. To mērķis būs izvērtēt progresu un identificēt jomas, kurām jāpievērš uzmanība, lai ES politika nodrošinātu rezultātus. Ar mērķi nodrošināt interešu un līdzdalības līdzsvarotu pārstāvību dialogi būs vērsti uz galvenajām grupām, ko skar ES politika, piemēram, nozari, tostarp MVU, sociālajiem partneriem, reģionālajām un vietējām iestādēm un pilsonisko sabiedrību. To rezultāti tiks izklāstīti gada progresa ziņojumos par izpildi un īstenošanu. Tie palīdzēs identificēt vājas īstenošanas, pārmērīgas reglamentēšanas, pārlietu lielas atbilstības vai sadrumstalotības problēmas un atklās vienkāršošanas un saskaņošanas iespējas. Šie dialogi tiks uzsākti nekavējoties, un pirmā kārtā norisināsies 2025. gada pirmajā pusē.

d) Ātra un apņēmīga rīcība, lai panāktu izpildi

Ja, neraugoties uz iepriekš izklāstīto Komisijas atbalstu, ES tiesību aktu īstenošanā un piemērošanā joprojām būs nepilnības, mēs paātrināsim rīcību, lai panāktu, ka tiek nodrošināta atbilstība. Nozarei specifiski **uzraudzības un novēršanas mehānismi**¹¹ un **problēmu risināšanas instrumenti**¹² joprojām ir noderīgi, lai identificētu atbilstības problēmas un risinātu konkrētus jautājumus. Ātrus risinājumus var panākt arī ar **pirmspārskāpuma dialogu**¹³.

Ja sadarbība nenodrošina to, ka noteikumi, par kuriem panākta vienošanās, tiek savlaicīgi īstenoti, **ir nepieciešamas pārskāpuma procedūras** un skaidra informācija par rīcības iemesliem. Lai nodrošinātu, ka noteikumi tiek īstenoti, un cīnītos pret vienotā tirgus sadrumstalotību un jebkādu nelikumīgu pārmērīgu reglamentēšanu¹⁴, Komisija kā Līgumu izpildes uzraudzītāja turpinās apņēmīgi rīkoties, lai panāktu izpildi. Tā arī turpinās īstenot savu stratēģisko pieeju¹⁵, par prioritāti nosakot pārskāpumus, kuriem ir visbūtiskākā ietekme uz sabiedrības un uzņēmējdarbības interesēm.

Uzsāktu pārskāpuma procedūru skaits joprojām ir liels (1500 lietas¹⁶ 2025. gada sākumā), no kurām dažas ir ilgstošas. Komisija turpinās darbu pie **pārskāpuma lietu sekmīgas pabeigšanas**, lai ES tiesību akti sniegtu iecerētos ieguvumus. Ja ES tiesību aktu pārskāpumi netiks novērsti pārskāpuma procedūras agrīnajos posmos, Komisija nevilcināsies **nodot lietas Eiropas Savienības Tiesai, pieprasot finanšu sankcijas** gadījumos, kad tas ir juridiski iespējams¹⁷.

III. PADARĪT EIROPU VIENKĀRŠĀKU UN ĀTRĀKU

Zaļā un digitālā pārkārtošanās pārveido pasaules ekonomiku un sabiedrību, radot spēcīgu konkurenci attiecībā uz resursiem un inovāciju. Lai gūtu panākumus šajā jaunajā vidē, ir vajadzīga drosmīga pieeja mūsu konkurētspējas palielināšanai, tostarp jāvienkāršo tiesiskais regulējums, neapdraudot mūsu politikas mērķus un augstos standartus. Šīs jaunās pieejas mērķis būs novērst visus regulatīvā sloga avotus – ziņošanas pienākumus, regulārās administratīvās izmaksas, kā arī atbilstības nodrošināšanas izmaksas kopumā – gadījumos, kad ir iespējams identificēt piemērotus līdzekļus sākotnējā regulatīvā mērķa sasniegšanai ar racionālākiem un efektīvākiem līdzekļiem.

Komisija pēdējos gados ir veikusi pasākumus, kas paredzēti, lai samazinātu administratīvo slogu. Tā 2023. gada martā paziņoja par mērķi samazināt ziņošanas slogu uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm par 25 %, neapdraudot politikas mērķus¹⁸. Lai sasniegtu šo mērķi, savā darba programmā 2024. gadam¹⁹ tā piedāvāja pirmo 41 pasākuma kopumu. Vērā ņemami pasākumi ietvēra ES muitas reformu, kuras paredzamie ietaupījumi vien sastāda 2,7 miljardus EUR, Grāmatvedības direktīvā noteiktās robežvērtības korekcijas, no kurām labumu gūst vairāk nekā viens miljons uzņēmumu, un vienotas tiesīsaistes veidlapas izstrādi deklarācijām par norīkotajiem darba ņēmējiem²⁰.

Komisija 2025. gadā turpināja vienkāršošanu, atvieglojot ziņošanas slogu, samazinot birokrātiju, racionalizējot atļauju iegūšanas procesu un vienkāršojot likumdošanas galvenās prioritātes nākamajiem pieciem gadiem. Katrs komisārs īstenošos šos mērķus savās atbildības jomās, un to koordinēs īstenošanas un vienkāršošanas komisārs.

Šīs izmaiņas papildina pašreizējo pieeju “viens pieņemts – viens atcelts”, kuras mērķis ir kompensēt jaunu tiesību aktu izmaksas, samazinot slogu²¹, parasti tajās pašās politikas jomās²². Šī pieeja kopš 2022. gada tiek pilnībā īstenojama, un tās rezultātā ir tikuši izstrādāti Komisijas priekšlikumi, kas radītu ievērojamus neto izmaksu ietaupījumus, ja likumdevēji tos pilnībā pieņemtu²³.

Vienkāršošanas procesa virzība, kuras pamatā ir visaptveroša pārskatīšana un mērķtiecīgas izmaiņas mūsu noteikumos, sniegs atvieglojumu iedzīvotājiem un uzņēmumiem, tostarp 33 miljoniem MVU un daudziem tūkstošiem mazu vidējās kapitalizācijas uzņēmumu. Ar mērķi noskaidrot īstenošanas problēmas un vienkāršošanas iespējas mēs ar tiem sadarbosimies, maksimāli izmantojot mūsu **tiesīsaistes rīkus, kas paredzēti atsauksmēm**²⁴.

Komisija balstīsies uz darbu, ko veic platforma “Gatavi nākotnei” – augsta līmeņa ekspertu grupa, kura pēdējos gados ir sniegusi būtisku ieguldījumu vienkāršošanas centienos²⁵. Platformas locekļi no valsts pārvaldes iestādēm, uzņēmumiem, sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības, Reģionu komitejas un Ekonomikas un sociālo lietu komitejas ir nodrošinājuši speciālās zināšanas. Reģionālo centru tīkls ES politikas īstenošanas pārskatīšanai (*RegHub*) arī ir sniedzis ieguldījumu īstenošanas izaicinājumu risināšanā reģionālā un vietējā līmenī.

Lai šo jauno virzību pārvērstu praktiskā rīcībā, Komisija izmantos šādus **instrumentus un darbības**:

- a) jaunus mērķrādītājus administratīvā sloga samazināšanai;
- b) prioritātes piešķiršanu jauniem vienkāršošanas pasākumiem;
- c) ES tiesību aktu kopuma pakāpenisku stresa testēšanu;
- d) vienkāršāku, mērķtiecīgāku un ietekmīgāku ES budžetu;
- e) praktisku pieredzi, veicot reālās situācijas pārbaudes.

a) *Jauni mērķrādītāji administratīvā sloga samazināšanai*

Lai turpmākajos gados nodrošinātu noturīgus un izmērāmus centienus, Komisija bija noteikusi mērķrādītājus ziņošanas sloga samazināšanai **vismaz par 25 % visiem uzņēmumiem un par 35 % MVU**, neapdraudot politikas mērķus. Tomēr ziņošanas izmaksas ir tikai administratīvo izmaksu apakškopa, un, pamatojoties uz saņemtajām atsauksmēm, mēs uzskatām, ka ir jāizmanto holistiskāka pieeja. Tāpēc Komisija **savus sloga samazināšanas mērķrādītājus piemēros visu administratīvo izmaksu bāzes līnijai**.

Izmantojot ES un valstu līmenī pieejamos datus, *Eurostat* ir aptuveni noteicis kopējās regulārās administratīvās izmaksas 2022. gadā, kas sastāda 150 miljardus EUR²⁶. Lai šo bāzes līniju reducētu par 25 %, līdz pilnvaru termiņa beigām **regulārās administratīvās izmaksas būs jāsamazina par 37,5 miljardiem EUR**. Īpaši MVU paredzētu pasākumu mērķis būs sasniegt 35 % mērķrādītāju. Gada progresu ziņojumos par izpildi un īstenošanu, kuros būs iekļautas arī norādes turpmākām vienkāršošanas iniciatīvām, mēs izvērtēsim šā mērķa sasniegšanā panākto progresu.

Kopš 2023. gada martā tika paziņots par 25 % sloga samazināšanas mērķrādītāju, Komisija ir ierosinājusi pasākumus, kas saskaņā ar aplēsēm ietaupīs aptuveni 5 miljardus EUR²⁷. **Eiropas Parlamenta un Padomes pienākums** ir likumdošanas sarunu laikā saglabāt vai, ja iespējams, stiprināt Komisijas priekšlikumu sloga samazināšanas potenciālu, un dalībvalstu pienākums ir izvairīties no pārmērīgas reglamentēšanas ES tiesību aktu transponēšanā vai piemērošanā dalībvalstīs.

Papildus tam, lai sasniegtu šos kvantitatīvos mērķrādītājus attiecībā uz ziņošanas izmaksu un citu regulāro administratīvo izmaksu samazināšanu, Komisija turpinās būtiski samazināt citas regulatīvās atbilstības nodrošināšanas izmaksas gadījumos, kad būs iespējams noteikt izmaksu ziņā efektīvāku līdzekli politikas mērķa sasniegšanai.

b) *Prioritātes piešķiršana jauniem vienkāršošanas pasākumiem*

Komisijas darba programmā 2025. gadam lielāka uzmanība nekā jebkad agrāk ir pievērsta vienkāršošanai. Tajā ir iekļautas vairākas *Omnibus* paketes un citi vienkāršošanas priekšlikumi, kas pievēršas tādām prioritārajām jomām, kuras pagājušajā gadā identificētas kopā ar ieinteresētajām personām²⁸. Lai nodrošinātu maksimālu un ātru skaidrību un atvieglotus uzņēmumiem, mēs **aicinām Eiropas Parlamentu un Padomi apsvērt iespēju paātrināt šo dokumentu izskatīšanu**, reaģējot uz vienkāršošanas priekšlikumiem un neatverot citas tiesību aktu daļas. Darba programmā arī turpmāk tiks iezīmēti vienkāršošanas pasākumi, kuriem turpmākajos gados šādi piešķirama prioritāte.

***Omnibus* paketes un citi vienkāršošanas priekšlikumi**, kas pieņemti gada garumā, vairo vienkāršošanas darba ietekmi, pievēršoties mijiedarbībai starp dažādiem tiesību aktiem. Tie cita starpā ietvers šādus priekšlikumus.

- ***Omnibus pakete par ilgtspēju***. Šis priekšlikums paredz tālejošu vienkāršošanas darbu tādās jomās kā ziņošana par ilgtspējīgu finansējumu, uzņēmumu pienācīga rūpība attiecībā uz ilgtspēju un taksonomija. Tas nodrošinās, lai prasības būtu labāk piesaņotas investoru vajadzībām, lai termiņi būtu samērīgi, lai finanšu rādītāji neatturētu no investīcijām mazākos uzņēmumos, kuri ir pārkārtošanās procesā, un lai pienākumi būtu samērīgi ar dažādo uzņēmumu darbības mērogu. Īpaša uzmanība tiks veltīta lejuvērstajam efektam, lai novērstu to, ka piegādes ķēdēs mazāki uzņēmumi praksē tiek pakļauti pārmērīgām ziņošanas prasībām, kuras nekad nav bijušas likumdevēju plānos. Tiks atvieglotas oglekļa ieviešanas mehānisma prasības par labu mazākiem importētājiem, jo īpaši MVU un iestādēm.
- ***Omnibus pakete par investīciju vienkāršošanu***. Šī pakete cita starpā atvieglos *InvestEU* un Eiropas Stratēģisko investīciju fonda izvēršanu un vienkāršos ziņošanu.
- ***Omnibus pakete, tostarp attiecībā uz maziem vidējās kapitalizācijas uzņēmumiem un***

dokumentu prasību atcelšanu. Šī *Omnibus* pakete nodrošinās, lai arī maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem būtu pielāgotas prasības, un tā novērsīs neefektīvus pieprasījumus papīra formātā ražojumu tiesību aktos.

- **Digitālā pakete.** Kiberdrošības akta pārskatīšana un kiberdrošības tiesību aktu vienkāršošana nodrošinās vienkāršotus un elastīgākus līdzekļus, kuri veicinās vairākiem mērķiem paredzētu ziņošanu, lai izvairītos no dublēšanās. Pilnvaru termiņa pirmajā gadā tā būs daļa no plašāka izvērtējuma par to, vai paplašinātais digitālās jomas *acquis* pienācīgi atspoguļo uzņēmumu, piemēram, MVU un mazu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu, vajadzības un ierobežojumus, un tas ir uzlabotāks formāts nekā atbilstības nodrošināšanu veicinošie nepieciešamie norādījumi un standarti²⁹. Cita starpā Eiropas Datu savienības stratēģija pievērsīsies spēkā esošajiem noteikumiem par datiem ar mērķi nodrošināt vienkāršotu, skaidru un saskaņotu tiesisko regulējumu uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm, lai tie varētu netraucēti un plaši kopīgot datus, vienlaikus ievērojot augstus privātuma un drošības standartus.
- **Kopējās lauksaimniecības politikas vienkāršošana.** Šī pakete pievērsīsies sarežģītības un pārmērīga administratīvā sloga avotiem lauksaimniekiem un valsts pārvaldes iestādēm pārvaldības, uzraudzības un ziņošanas jomā, kā arī izmantos digitalizācijas potenciālu.

Papildus šiem priekšlikumiem citas darba programmas iniciatīvas vienkāršos tiesību aktus nolūkā **racionalizēt atļauju piešķiršanas, atļauju iegūšanas un ziņošanas prasības**. To vidū ir **Rūpnieciskās dekarbonizācijas paātrināšanas akts**, kas paplašinās paātrinātas atļauju piešķiršanas iespējas, attiecinot tās arī uz citām nozarēm, kurās notiek pārkārtošanās, vai ES noteikumu par ķīmikālijām (**REACH**) mērķtiecīga pārskatīšana, kas vienkāršos noteikumus ķīmiskajai rūpniecībai, neapdraudot veselību, drošību un vides aizsardzību.

Digitālās iniciatīvas veicinās vienkāršošanu un īstenošanu visās politikas jomās³⁰. Balstoties uz digitālo maku, mēs nāksim klajā ar **Eiropas uzņēmējdarbības maku**, lai uzņēmumi varētu vienā vietā un lietotājdraudzīgā veidā pārvaldīt valsts, pārrobežu un ES regulatīvās prasības, paziņojumus un atbilstības procesus.

Tiks izskatīti turpmāki vienkāršošanas priekšlikumi, tostarp iespējams *Omnibus* priekšlikums aizsardzības jomā, kas palīdzētu sasniegt baltajā grāmatā noteiktos investīciju mērķus un ļautu uzplaukt inovatīviem uzņēmumiem.

Lai gan priekšlikumus par spēkā esošo tiesību aktu pilnīgu atcelšanu vai neizskatīto priekšlikumu atsaukšanu var pamatot arī citi apsvērumi (atsevišķi novecojuši noteikumi, politiska progresa trūkums attiecībā uz seniem priekšlikumiem), šādos gadījumos bieži var piemērot arī vienkāršošanas un izmaksu lietderības apsvērumus.

c) ES tiesību aktu kopuma pakāpeniska stresa testēšana

Darba programmā ir iekļauts arī pirmais saraksts ar **atsevišķiem tiesību aktiem vai politikas jomām, kurām paredzēts veikt novērtējumu (atbilstības pārbaudes)**, ar to uzsākot ES tiesību aktu kopuma stresa testēšanas procesu. Tajā tiks kritiski izpētītas vienkāršošanas iespējas, un galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, lai rastu iespējas samazināt izmaksas un konsolidēt noteikumus, jo īpaši ņemot vērā MVU izaicinājumus. Rezultāti tiks izmantoti nākamajā vienkāršošanas pakešu kārtā, radot pozitīvās mijiedarbības ciklu.

Stresa testēšana būs **nepārtraukts** ES tiesību aktu pārbaudes **process**. Mērķis ir galu galā pārskatīt visu ES *acquis*, lai aptvertu tā kumulatīvo ietekmi, iespējamās neatbilstības un to vienkāršotu, vienlaikus efektīvāk sasniedzot tā politikas mērķus. Katrs komisārs nodrošinās tiesību aktu stresa testus savās atbildības jomās īstenošanas un vienkāršošanas komisāra vadībā. Pamatojoties uz šo procesu, Komisijas darba programmā katru gadu tiks iekļauti **konkrēti vienkāršošanas pasākumi**.

d) Vienkāršāks, mērķtiecīgāks un ietekmīgāks ES budžets

Vienkāršošana ir arī būtiska, lai **novērstu ES finanšu vides pašreizējo sadrumstalotību un samazinātu administratīvo slogu**, ar ko saskaras visas ieinteresētās personas un kas kavē savlaicīgu un rezultatīvu ES līdzekļu izmantošanu. Kā izklāstīts paziņojumā “Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu”³¹, Komisija 2025. gadā iesniegs priekšlikumu par vienkāršāku, mērķtiecīgāku un reaģētspējīgāku ilgtermiņa budžetu, lai īstenotu ES prioritātes un vienlaikus atvieglotu labuma guvēju piekļuvi ES finansējumam, kā arī maksimāli palielinātu tā ietekmi. Tas arī samazinās īstenošanas iestāžu sarežģītību, vienlaikus saglabājot stingrus aizsardzības pasākumus Savienības finanšu interešu aizstāvībai. Šis priekšlikums balstīsies uz pašreizējā plānošanas periodā gūto pieredzi un **plašu apspriešanos** politiskajā, institucionālajā un ieinteresēto personu līmenī, kā arī uz proaktīvu iedzīvotāju iesaisti.

e) Praktiska pieredze, veicot reālās situācijas pārbaudes

Komisija **uzrunās praktiskus uzņēmumos, jo īpaši MVU un mazos vidējas kapitalizācijas uzņēmumos dažādās jomās**, ar mērķi izprast viņu pieredzi uz vietas un ES tiesību aktu ietekmi uz viņu darbību. Šī tehniskā līmeņa apmaiņa palīdzēs identificēt un atrisināt praktiskus jautājumus, piemēram, jautājumus, kas saistīti ar atļauju iegūšanu, atļauju piešķiršanu, kontroli vai atbilstību.

Reālās situācijas pārbažu mērķis būs identificēt jebkādas šķēršļus vai pozitīvu pieredzi un to, kā tie ir saistīti ar ES noteikumiem, īstenošanu un transponēšanu dalībvalstīs. Tās palīdzēs **pārbaudīt, vai pieņēmumi, kas ir ES tiesību aktu pamatā, ir pareizi un sniedz paredzētos ieguvumus**. Tās arī palīdzēs novērtēt, vai plānotie vienkāršošanas pasākumi radīs izmaksu ietaupījumus un vai tie ir piemēroti un reālistiski.

Reālās situācijas pārbažu rezultāti tiks izmantoti spēkā esošo tiesību aktu stresa testos (tostarp novērtējumos un atbilstības pārbaudēs) un turpmāko vienkāršošanas priekšlikumu izstrādē.

IV. JAUNU NOTEIKUMU IZSTRĀDES PROCESA UZLABOŠANA

Tikpat svarīgi kā vienkāršot spēkā esošos noteikumus, ir arī būtiski, lai jaunie tiesību akti būtu vienkārši, viegli saprotami un īstenojami, skaidri formulēti un nepārprotami. Īstenošanas un izpildes jautājumi ir jāapsver no brīža, kad Komisija izstrādā savus priekšlikumus, kā noteikts labāka regulējuma pamatnostādnēs un instrumentu kopumā³², kā arī visā likumdošanas procesā.

ES var balstīties uz savu labāka regulējuma pieeju, ko ESAO atzinusi par vienu no labākajām, tostarp attiecībā uz apspriešanām, izvērtējumiem un ietekmes novērtējumiem³³.

Tā gūst labumu arī no darba, ko veic Regulējuma kontroles padome, kura nodrošina tiesību aktu priekšlikumu pamatā esošo pierādījumu augstu kvalitāti.

Tomēr lielākā daļa uzņēmumu, jo īpaši MVU, uzskata, ka regulatīvās prasības un to kumulatīvā ietekme ir lielākais izaicinājums uzņēmējdarbības uzsākšanai un paplašināšanai ES. Tam nepieciešama rūpīgāka izpēte par paredzēto jauno tiesību aktu ietekmi uz konkurētspēju, MVU un jaunuzņēmumiem, kā arī maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem. Eiropas Parlamentam un Padomei likumdošanas procesā ir arī rūpīgāk jāapsver to grozījumu ietekme. Ir nepieciešama arī rūpīgāka tiesību aktos iekļauto pilnvarojuma noteikumu un – secīgi – attiecīgo deleģēto un īstenošanas aktu pārbaude.

Lai risinātu šos izaicinājumus, ir vajadzīga jauna pieeja likumdošanas procesam, izmantojot:

- a) pastiprinātas MVU un konkurētspējas pārbaudes;
- b) deleģēto un īstenošanas aktu un saistīto pilnvarojumu pārbaudi;
- c) viedu un digitālu īstenošanu, kas integrēta ES tiesību aktu izstrādē;
- d) vienkāršu metodiku būtisku grozījumu ietekmes novērtēšanai.

a) Pastiprinātas MVU un konkurētspējas pārbaudes

Pastiprinātās MVU un konkurētspējas pārbaudes tiks sistemātiski piemērotas visiem plānotajiem tiesību aktiem ar paredzamu ietekmi uz uzņēmumiem, jo īpaši mazajiem uzņēmumiem, ar mērķi rūpīgāk izpētīt šādu ietekmi. Konkurētspējas pārbaudē tiek aplūkoti četri galvenie aspekti: izmaksu/cenu konkurētspēja, starptautiskā konkurētspēja, inovācijas spēja un ietekme uz MVU konkurētspēju. Pārbaudē **spēcīgāks uzsvars tiks likts uz konkrētu nozari**. Lai labāk izprastu kumulatīvo ietekmi uz konkrētām nozarēm, piemēram, tām, kas Dragi ziņojumā identificētas kā būtiskas Eiropas konkurētspējai, pārbaudē izvērtēs ES uzņēmumu konkurētspēju nozarēs, kuras katrs priekšlikums skar visvairāk, izmantojot rādītājus un kvalitatīvu informāciju un sniedzot aplēses par **skarto ES uzņēmumu konkurētspēju**. Pēc tam Komisija apsvērs vispiemērotākos **sloga mazināšanas pasākumus** gadījumos, kad tiks konstatētas konkurētspējas problēmas.

Komisija veiks turpmākus pasākumus saistībā ar ieteikumiem, kas sniegti platformas “Gatavi nākotnei” atzinumā, kurā ierosināti veidi, kā atjaunot MVU testu³⁴. Attiecīgo tiesību aktu ietekmes novērtējumi **skaidrāk atspoguļos ietekmi uz MVU, kā arī atbalsta un sloga mazināšanas pasākumu ietekmi**, uzlabojot komisāru kolēģijai un likumdevējiem pieejamās informācijas kvalitāti. Turklāt tiks stiprināts analīzes veikšanas formāts par tiesību aktu netiešo ietekmi uz MVU. Visos novērtējumos un atbilstības pārbaudēs tiks iekļauta arī īpaša **MVU politikas efektivitātes un rezultativitātes analīze**.

b) Deleģēto un īstenošanas aktu un saistīto pilnvarojumu pārbaude

Komisija katru gadu pieņem **lielu skaitu deleģēto³⁵ aktu un īstenošanas³⁶ aktu**, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes pieņemtajos tiesību aktos. Daudzi no šiem aktiem ir tehniski un ar ierobežotu ietekmi, kas jau būtu apsvērti, ierosinot pamata tiesību aktus, un tāpēc tiem nav nepieciešams īpašs ietekmes novērtējums.

Tomēr, ja Komisijai ir jāizvēlas kāds no politikas risinājumiem un tam ir būtiska ietekme, kas netika ņemta vērā, sagatavojot Komisijas priekšlikumu par pamata tiesību aktiem, deleģētajiem un īstenošanas aktiem tiks veikts ietekmes novērtējums³⁷. Pat

gadījumā, kad politikas izvēle nepastāv, Komisija iesniegs izmaksu vai izmaksu ietaupījumu analīzi, ja ir paredzama būtiska ietekme. Attiecīgā gadījumā īpaša uzmanība tiks pievērsta ietekmei uz MVU.

Likumdošanas procesā Komisija rūpīgi apsvērs abu likumdevēju Komisijai ierosināto **attiecīgo pilnvaru ietekmi** uz deleģēto un īstenošanas aktu pieņemšanu, lai izvairītos no to skaita palielināšanās, kā arī nevajadzīgas sarežģītības un izmaksām.

c) *Vieda un digitāla īstenošana, kas integrēta ES tiesību aktu izstrādē*

Iniciatīvas saturam jābūt kvalitatīvam, proti, viegli saprotamam, nepārprotamam un pietiekami skaidram, lai varētu nodrošināt viennozīmīgu tulkojumu visās Savienības oficiālajās valodās, un, to izstrādājot, ir jāraugās uz tās faktisko īstenošanu.

Turpmākās īstenošanas problēmas vislabāk var identificēt agrīnā dialogā un sadarbībā ar dalībvalstīm, reģionālajām un vietējām iestādēm, sociālajiem partneriem un citām ieinteresētajām personām. Lai sasniegtu šo mērķi, **īstenošanas juridiskie un praktiskie aspekti attiecīgā gadījumā tiks iekļauti apspriedēs ar ieinteresētajām personām un ietekmes novērtējumos.**

Komisija īsteno **digitālajam laikmetam piemērotu politiku**, nodrošinot, ka digitālie apsvērumi tiek integrēti jau no paša sākuma³⁸, un izmantojot inovatīvus rīkus, piemēram, **“regulatīvās smilškastēs”**, lai “testētu” politikas iespējas ar pārstāvjiem no Eiropas uzņēmējdarbības vides³⁹. Mēs arī veicināsim **pārrobežu sadarbību**⁴⁰ starp publiskās pārvaldes iestādēm, kā arī paplašināsim **e-platformu**, piemēram, vienotās digitālās vārtejas⁴¹, izmantošanu un **esošo datu atkalizmantošanu**, tostarp nodrošinot iepriekš aizpildāmas veidlapas, pašreizējo vai turpmāko atbilstības prasību izpildei⁴².

Lai atvieglotu ziņošanas slogu un atbilstības nodrošināšanas izmaksas, mēs partnerībā ar valstu, reģionālajām un vietējām iestādēm un attiecīgajām ES aģentūrām vēl vairāk integrēsim **“digitāls pēc noklusējuma”** un **“vienreizējas iesniegšanas”** principus.

d) *Vienkārša metodika būtisku grozījumu ietekmes novērtēšanai*

Komisija abiem likumdevējiem iesniegs ierosinājumus par vienkāršu metodiku to izstrādāto būtisko grozījumu ietekmes novērtēšanai, kas paredzēta, lai **pārbaudītu un demonstrētu šādu novērtējumu veikšanas iespējamību** un nepamatoti nekavētu likumdošanas procesu. Pēc iespējas vairāk izmantojot esošos rīkus un modeļus un esošos datus, šī metodika varētu sniegt būtisku grozījumu administratīvo izmaksu aplēsi, kā arī citu izmaksu informatīvāku izklāstu. Komisija šos ierosinājumus iesniegs apspriešanai ar likumdevējiem 2025. gada otrajā ceturksnī.

V. TURPMĀKĀ RĪCĪBA: PARTNERĪBA UN KOPĪGA ATBILDĪBA

Šajā paziņojumā Komisija ir izklāstījusi vērienīgu vienkāršošanas un īstenošanas programmu, kas paredzēta ar mērķi veicināt konkurētspēju, labklājību, politikas īstenošanu un noturību Eiropas Savienībā. Lai sasniegtu šos mērķus, būs vajadzīga visu pārējo iestāžu un ieinteresēto personu, tostarp jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes, stingra apņemšanās.

Lai mērķus pārvērstu konkrētās darbībās, apzinot vienkāršošanas iespējas, ierosinot, kuras ieinteresētās personas uzaicināt jaunās apspriešanas darbībās (dialogos par īstenošanu un

reālās situācijas pārbaudēs), kā arī izvēršot vienkāršošanas pasākumus un tos ieviešot visos pārvaldības līmeņos, svarīgi partneri būs arī valsts, reģionālās un vietējās iestādes.

Partnerības un sadarbības principi virzīs Komisijas darbu:

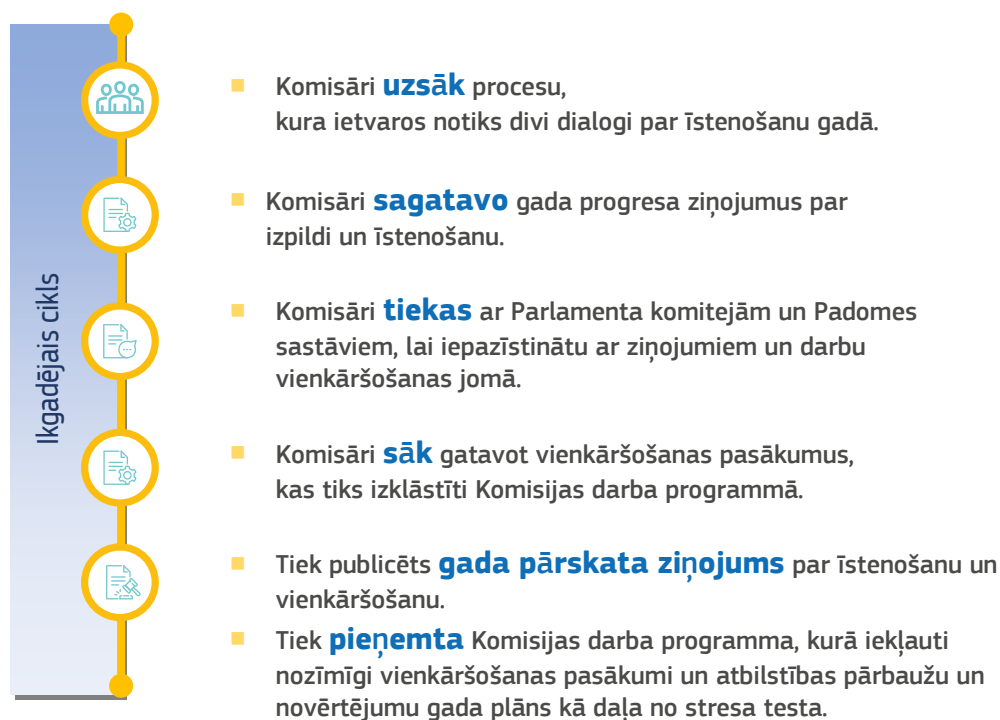
- a) regulāri ziņojot par progresu un nodrošinot pārredzamību un pārskatatbildību;
- b) sadarbojoties ar likumdevējiem, lai izstrādātu vienkāršākus un iedarbīgākus ES noteikumus.

a) Regulāra ziņošana par progresu, nodrošinot pārredzamību un pārskatatbildību

Komisija regulāri ziņos par panākto progresu. Katrs komisārs iesniegs attiecīgajai Parlamenta komitejai un Padomes sastāvam **gada progresa ziņojumu par īstenošanu un izpildi** savā jomā. Šajos ziņojumos tiks izklāstīts progress attiecībā uz galvenajiem politikas mērķiem, kā arī attiecībā uz izpildes panākšanu, īstenošanu un atbalsta un vienkāršošanas pasākumiem. Ziņojumos tiks izvērtēti arī dialogi ar ieinteresētajām personām (tostarp dialogi par īstenošanu), stresa testi un reālās situācijas pārbaudes. Tajos tiks izklāstīti visi potenciāli nepieciešamie papildu pasākumi.

Komisija iesniegs **pārskata ziņojumu**, ar kuru veicinās pārskatatbildību un turpmāku pasākumu ieviešanu ikgadējā īstenošanas un vienkāršošanas ciklā. Komisija savā tīmekļa vietnē **Europa** arī publicēs lietotājdraudzīgu informāciju par tādiem tematiem kā progress sloga samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanā, izpildes panākšanas darbības un ES tiesību aktu īstenošana valsts līmenī, tostarp interaktīvas kartes un pielāgojamas diagrammas.

Ikgadējais īstenošanas un vienkāršošanas cikls

b) Sadarbība ar likumdevējiem nolūkā izstrādāt vienkāršākus un iedarbīgākus ES noteikumus

Eiropas Parlamentam un Padomei ir galvenā loma tādu vienkāršu un iedarbīgu noteikumu izstrādē, kuri rada viszemākās administratīvās izmaksas iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Abas iestādes 2016. gadā apņēmas ievērot principu vajadzības gadījumā **novērtēt savu būtisko grozījumu ietekmi**⁴³. Tas var ietvert grozījumus, kuri palielina izmaksas, rada papildu nelabvēlīgas ietekmes risku vai ievērojami samazina Komisijas priekšlikuma vienkāršošanas potenciālu. Tomēr praksē Eiropas Parlaments un Padome to nedara.

Tāpēc Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi **nodrošināt nepieciešamos procesus un resursus**⁴⁴. Lai gan uz grozījumiem nevar attiecināt pilnīgu ietekmes novērtējumu, ņemot vērā sarunu saspringto grafiku, katrai iestādei vajadzētu būt iespējai **izmantot vienkāršu metodiku savu izmaksu novērtēšanai**, kā minēts iepriekš.

Labā īstenošana un vienkāršošana ir kopīgi centieni, kuros iesaistīta ikviena ES iestāde visā likumdošanas procesā. Tādēļ, lai vienkāršošanas priekšrocības tiktu ātri īstenotas, abiem likumdevējiem būtu skaidri jāidentificē un jāatzīst vienkāršošanas pasākumi, lai tos varētu **ievieš mērķtiecīgi un prioritārā kārtā**.

Šajā nolūkā Komisija ir gatava cieši sadarboties ar Parlamentu un Padomi, tostarp **atjaunot Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu**, lai precizētu, kā vislabāk sasniegt šos mērķus.

¹ Politikas pamatnostādnes 2024.–2029. gadam | Eiropas Komisija.

² Mario Draghi (Mario Dragi) 2024. gada ziņojums par Eiropas konkurētspējas nākotni: https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en#paragraph_47059.

³ “Pārmērīga reglamentēšana” ir plaši lietots termins ES tiesību aktu īstenošanas kontekstā, un tas attiecas uz valstu noteiktiem papildu pienākumiem, kuri pārsniedz ES prasības. Praksē tā tiek uzskatīta par papildu prasību un administratīvā sloga (normu, pamatnostādņu un procedūru) noteikšanu, kas traucē sasniegt paredzamos ES tiesību aktu politikas mērķus.

⁴ Enrico Letta (Enriko Letas) 2024. gada ziņojums par vienotā tirgus nākotni: <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

⁵ Dragi ziņojums.

⁶ Labāka regulējuma pamatnostādnes, SWD(2021)0305 final, un Labāka regulējuma rīkkopas 38. rīks.

⁷ Racionalizētām atļauju piešķiršanas procedūrām ir izšķiroša nozīme, lai sasniegtu atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus 2030. gadam. Komisija atbalsta šo darbu, rīkojot strukturētus dialogus un divpusējas sanāksmes ar dalībvalstīm, lai apspriestu transponēšanas plānus, jo īpaši attiecībā uz atļauju piešķiršanu. https://energy.ec.europa.eu/news/commission-adopts-guidance-eu-countries-implementing-revised-directive-renewable-energy-and-energy-2024-09-02_en.

⁸ Sk. neseno TAI projektu *Building capacity for evidence-informed policymaking in governance and public administration in a post-pandemic Europe*.

⁹ Eiropas Komisija, Eiropas administratīvās telpas uzlabošana (ComPAct), COM(2023) 667 final.

¹⁰ Publiskās pārvaldes sadarbības un apmaiņas programma (PACE) veicina apmaiņu par tādiem tematiem kā publiskās pārvaldes profesionalizācija, administratīvā snieguma uzlabošana, zaļa un digitāla publiskā pārvalde.

¹¹ Piemēram, Vienotā tirgus pārredzamības direktīva un Samērīguma novērtēšanas direktīva, kas paredzētas, lai izvairītos no jaunu šķēršļu un traucēkļu radīšanas, vienotā tirgus rezultātu apkopojums, Eiropas pusgada ziņojumi par konkrētām valstīm, nacionālie enerģētikas un klimata plāni, klimatrīcības progresu ziņojums, vides politikas īstenošanas pārskats un valstu rīcības plāni zivsaimniecības jomā.

- ¹² Piemēram, tādi instrumenti kā [SOLVIT](#), [FIN-NET](#) un [Your Europe](#) stimulē iedzīvotājus un uzņēmumus, lai tie pilnībā izmantotu savas tiesības vienotajā tirgū. Tie sniedz skaidru informāciju, palīdzību konkrētās problēmās un problēmu risinājumus.
- ¹³ Pazīstams kā ES pilotdialogs, kura sekmīgo panākumu rādītājs 2024. gadā bija 75 %. Šis dialoga veids tiek izmantots gadījumā, kad ar to, iespējams, var panākt ātrāku atbilstības nodrošināšanu nekā ar oficiālu pārkāpuma procedūru.
- ¹⁴ Piemēram, ja ES tiesību aktos ir paredzēti pilnībā saskaņoti noteikumi. Turklāt, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā vienotajā tirgū, Komisija var biežāk ierosināt pilnīgu saskaņošanu jomās, kurās tas ir iespējams, Eiropas Komisija, “ES konkurētspējas kompass”, COM(2025) 30 final.
- ¹⁵ Eiropas Komisija, “ES tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu”, (C(2016)8600), un “ES tiesību aktu izpilde Eiropai, kas nodrošina rezultātus”, COM(2022)0518 final.
- ¹⁶ Vairāk nekā 900 no šīm lietām attiecas uz direktīvu nepilnīgu vai nepareizu transponēšanu.
- ¹⁷ Komisija sistemātiski lūdz Tiesu piemērot finanšu sankcijas kā soda naudu un dienas kavējuma naudu, ja dalībvalsts neveic vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu agrāku Tiesas spriedumu, ar kuru konstatēts ES tiesību aktu pārkāpums (LESD 260. panta 2. punkts), un ja dalībvalsts nav izpildījusi pienākumu paziņot par direktīvas, kas pieņemta saskaņā ar likumdošanas procedūru, transponēšanas pasākumiem (LESD 260. panta 3. punkts). Komisija 2023. un 2024. gadā vērsās Tiesā ar 134 pārkāpuma lietām, tostarp prasību piemērot finanšu sankcijas 55 no šīm lietām.
- ¹⁸ Eiropas Komisija, “ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada”, COM(2023) 168 final.
- ¹⁹ Eiropas Komisijas darba programma 2024. gadam “Rezultāti šodien un gatavība rītdienai”, II pielikums, COM(2023) 638 final.
- ²⁰ Komisija 2024. gadā iesniedza priekšlikumu regulai, ar ko izveido daudzvalodu publisku saskarni, kas paredzēta, lai ieviestu brīvprātīgu standarta veidlapu norīkoto darba ņēmēju deklarēšanai. Tiek lēsts, ka vidējais laika samazinājums norīkojuma deklarācijas aizpildīšanai, izmantojot standarta veidlapu, ir aptuveni 73 % salīdzinājumā ar vidējo laiku, kas pašlaik vajadzīgs visā ES. Tas uzlabos darba ņēmēju aizsardzību, palielinot darbā norīkošanas pārredzamību, un palīdzēs dalībvalstīm veikt rezultatīvas un mērķorientētas pārbaudes.
- ²¹ Tas ietver regulāras un ikgadējas vienreizējās izmaksas.
- ²² Eiropas Komisija, “Labāks regulējums: apvienojam spēkus, lai izstrādātu labākus tiesību aktus”, COM(2021) 219 final.
- ²³ Šie ietaupījumi ir balstīti uz Komisijas pieņemtajām iniciatīvām un tiek lēsti 7,3 miljardu EUR apmērā 2022. gadā, 6,3 miljardu EUR apmērā 2023. gadā un 260 miljonu EUR apmērā 2024. gadā (pārejas gads iepriekšējā Komisijas pilnvaru termiņa beigās ar zemāku likumdošanas darbības līmeni). Tomēr daži no šiem pasākumiem vēl nav pieņemti vai izmaksu ietaupījuma potenciāls ir samazināts, izdarot grozījumus ierosinātajā tiesību aktā.
- ²⁴ Uzņēmumi, kas dalībvalstī saskaras ar juridiskiem vai administratīviem šķēršļiem, var ziņot par šķēršļiem ar <https://fosmo.youreurope.europa.eu/> starpniecību, un uzņēmumu asociācijas vai citas organizācijas, kurās iesaistīti vairāki uzņēmumi, var rakstīt uz grow-single-digital-gateway@ec.europa.eu, lai ziņotu par šķēršļiem. Tie var sākotnēji saņemt personalizētu palīdzību un padomus ar <https://asf.youreurope.europa.eu/> starpniecību.
- ²⁵ Četru gadu pilnvaru laikā platforma sagatavoja 41 atzinumu un 260 konkrētus ierosinājumus. Vairākas Komisijas pamatiniciatīvas, tostarp tiesību aktu pakete “PVN digitālajā laikmetā”, Produktu ilgtspējas ekodizaina regula, Gigabitiskās infrastruktūras akts, Sadarbībspējīgas Eiropas akts, Banku savienības pakete un Akts par iekļaušanu biržas sarakstā, ir izmantojušas šīs speciālās zināšanas.
- ²⁶ Aprēķinos izmantota pragmatiska pieeja, un to pamatā ir līdz šim paveiktais darbs, kā arī tajos ņemtas vērā aplēses par slogu, ko 2012. gadā veikusi Augsta līmeņa grupa administratīvā sloga jautājumos, un novērotās sloga tendences laikposmā no 2012. līdz 2022. gadam dažās dalībvalstīs, par kurām ir pieejami dati.
- ²⁷ Tie ietver 41 iniciatīvu, kas pieņemta kopā ar Komisijas darba programmu 2024. gadam, kā arī turpmākus Komisijas priekšlikumus, piemēram, vienkāršošanas paketi lauksaimniecībai. Šie ietaupījumi tika aplēsti, izmantojot ES standarta izmaksu modeli.
- ²⁸ Līdz 2023. gada decembrim ieinteresētās personas varēja iesniegt atsauksmes par ziņošanas prasību racionalizāciju. Savu ieguldījumu sniedza aptuveni 200 respondentu, un tam papildus notika mērķtiecīgas diskusijas ar asociācijām un citām ieinteresētajām personām, piemēram, darbsemināri ar nozares pārstāvjiem (tostarp MVU).
- ²⁹ Digitālais *acquis* cita starpā ietver Vispārīgo datu aizsardzības regulu, Datu pārvaldības aktu, Datu aktu, Kiberdrošības aktu, Kiberneturības aktu, ES Mikroshēmu aktu un Mākslīgā intelekta aktu.
- ³⁰ Sk. arī IV sadaļas c) punktu “Vieda un digitāla īstenošana, kas integrēta ES tiesību aktu izstrādē”.
- ³¹ COM(2025) 46 final.

- ³² https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en.
- ³³ Pamatojoties uz [ESAO 2021. gada regulatīvās politikas pārskatu | ESAO](#). Apspriešanās procesu uzlabos arī izmaiņas, ko nesīs dialogu par īstenošanu un reālās situācijas pārbaudi ieviešana, kā minēts iepriekš.
- ³⁴ Galīgais atzinums [SME_test.pdf](#) (europa.eu). Pasreizējais MVU tests ir definēts 23. rīkā. Būtu jāapsver arī iespējamā ietekme uz maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, ciktāl tos var nošķirt.
- ³⁵ Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 290. pantu deleģētie akti var papildināt vai grozīt dažus nebūtiskus likumdevības aktu elementus, ja ar pēdējo minēto aktu šādas pilnvaras tiek deleģētas.
- ³⁶ Ja ir nepieciešami vienādi nosacījumi juridiski saistošo Savienības aktu īstenošanai, minētie akti Komisijai piešķir īstenošanas pilnvaras saskaņā ar LESD 291. pantu.
- ³⁷ Sk. [Labāka regulējuma rīkkopas](#) 42. rīku.
- ³⁸ Digitālajam laikmetam piemērotas politikas veidošanas satvara ietvaros Komisija ir izstrādājusi jaunu juridisko paziņojumu, finanšu pārskatu un digitālo pārskatu, kas pievienojami tās priekšlikumiem. Nodaļā par digitālo dimensiju ir iekļauta būtiska informācija par priekšlikumu digitālajiem aspektiem, un tā kalpo par Komisijas sadarbības novērtējuma ziņojumu, kā noteikts Sadarbības Eiropas aktā. Tas nodrošina, ka Komisija, izstrādājot priekšlikumus, rūpīgi novērtē digitālo ietekmi, lai tie būtu piemēroti digitālajam laikmetam.
- ³⁹ Kā paredzēts, piemēram, ES Mākslīgā intelekta aktā.
- ⁴⁰ Sadarbības Eiropas risinājumi (pieejami Sadarbības Eiropas portālā) veicinās to, ka publiskās pārvaldes iestādes izstrādā savstarpēji savienotus digitālos publiskos pakalpojumus, kas atvieglo datu brīvu plūsmu pāri robežām.
- ⁴¹ Vienotā digitālā vārteja atvieglo tiešsaistes piekļuvi informācijai, administratīvajām procedūrām un palīdzības pakalpojumiem, kas ES pilsoņiem un uzņēmumiem var būt vajadzīgi citā dalībvalstī.
- ⁴² Tas var ietvert, piemēram, no satelītiem pieejamo datu izmantošanu. ES satelīti izmaksu ziņā efektīvā veidā var attālināti sniegt ticamus un salīdzināmus ziņošanas datus un prognozes gandrīz reāllaikā.
- ⁴³ Sk. [IIA-BL](#) 15. punktu: Eiropas Parlaments un Padome – ja to uzskata par piemērotu un vajadzīgu likumdošanas procesam – veiks ietekmes novērtējumus saistībā ar to izdarītajiem būtiskajiem grozījumiem Komisijas priekšlikumā. Eiropas Parlaments un Padome par sākuma punktu savam turpmākajam darbam parasti izmantos Komisijas ietekmes novērtējumu. “Būtiska” grozījuma definīcija būtu jānosaka attiecīgajai iestādei.
- ⁴⁴ Tiesa ir norādījusi, ka, lai gan nav juridiska pienākuma veikt ietekmes novērtējumus, kuru saturs arī nav saistošs, Savienības likumdevējam ir jāspēj skaidri izklāstīt pamatdatus, kas ņemti vērā, izdarot savu izvēli, it īpaši, ja tiek uzlikts jebkāds slogs. Tiesa 2024. gada 4. oktobra spriedumā lietās no C-541/20 līdz C-555/20 [Action for annulment – First package of mobility measures \('Mobility Package'\)](#) apstiprināja, ka Tiesa var sekmīgi apstrīdēt un atcelt apgrūtinātās prasības, kas ieviestas likumdošanas procesā un attiecībā uz kurām likumdevēji nevar uzrādīt pamatdatus.